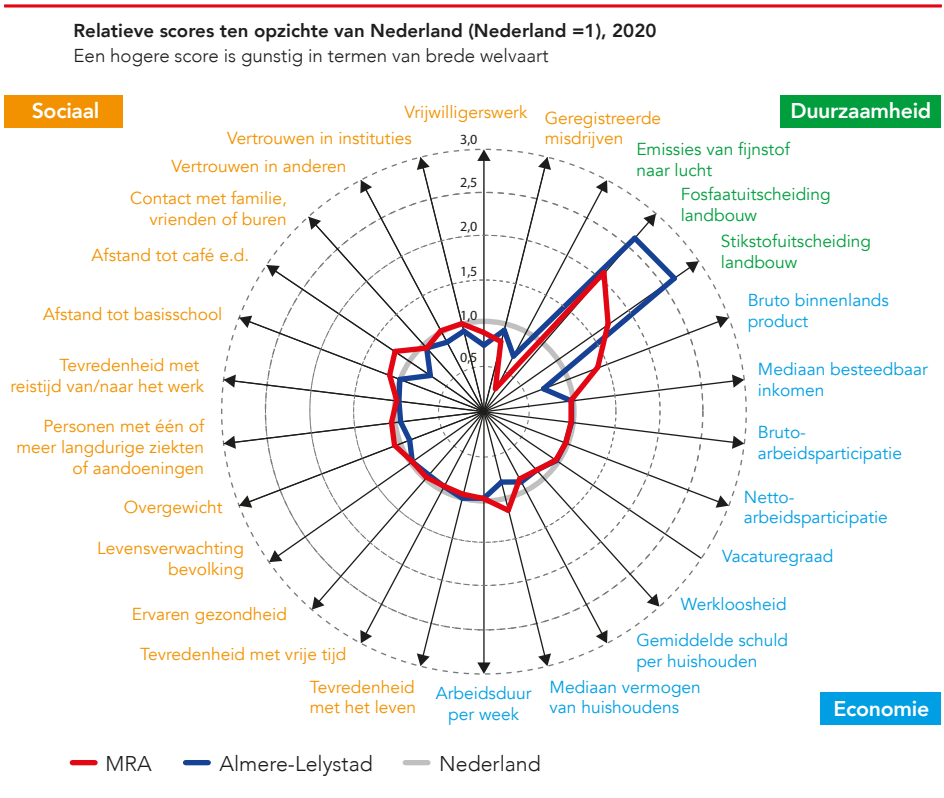

5.1 Almere-Lelystad

Brede welvaart in Almere-Lelystad

De steden Almere en Lelystad vormen binnen de MRA tezamen de deelregio Almere-Lelystad. Voor veel mensen in de MRA is het hier prettig wonen, getuige het aandeel van bijna 12 procent in de totale bevolking van de MRA en hun tevredenheid met het leven. Op veel aspecten van brede welvaart scoren Almere en Lelystad min of meer gelijk met de MRA en Nederland als geheel, maar er zijn enkele aspecten van

Figuur 1 Brede welvaart in Almere-Lelystad

Bron: CBS (bewerking Vrije Universiteit Amsterdam)

brede welvaart waarop inwoners van Almere-Lelystad minder scoren. Zo ligt het mediane vermogen van huishoudens lager, hebben mensen wat minder vertrouwen in anderen en in de instituties en zijn er meer mensen met overgewicht. Ook is de afstand tot bepaalde voorzieningen zoals cafés meer dan het Nederlandse gemiddelde. De relatief gunstige scores op het terrein van uitstoot van fosfaat en stikstof zijn toe te schrijven aan een combinatie van een relatief kleine omvang van de landbouwsector in de provincie Flevoland en de samenstelling van de landbouwactiviteiten. Figuur 1 vat de positie van Almere-Lelystad ten opzichte van de MRA als geheel en Nederland op verschillende brede welvaartsindicatoren samen.

Tabel 1 Kerngegevens Almere-Lelystad

		2021		2017	2018	2019	2020	2021	2022
		aandeel in MRA in %		jaarlijkse groei in %					
Bruto regionaal product	mld euro	10,4	6,0	3,1	1,2	1,1	-2,8	4,8	4,6
Arbeidsvolume (fte's)	x 1.000	99,8	7,5	1,6	3,2	3,5	0,9	2,7	-
Werkzame personen	x 1.000	123,3	7,6	1,8	4,1	3,4	-0,7	2,3	-
Bevolking	x 1.000	297	11,6	1,2	1,4	1,6	1,5	1,5	1,9
Potentiële beroepsbevolking	x 1.000	227	11,6	1,4	1,4	1,9	1,4	2,7	0,9
Beroepsbevolking	x 1.000	168	11,6	0,0	2,6	1,3	1,9	3,1	3,0
Werkzame beroepsbevolking	x 1.000	159	11,6	2,1	4,2	2,0	1,3	3,2	4,4
Beroepsbevolking naar opleiding		Regio	MRA						
Hoogopgeleid	in %	34,9	46,9						
Middelbaar opgeleid	in %	44,0	35,0						
Laagopgeleid	in %	21,1	18,1						
				aandeel in %					
Bruto-participatiegraad	in %	74,0	74,1	73,0	73,8	73,4	73,8	74,0	75,5
Werkloosheid	in %	5,4	4,9	7,1	5,7	5,0	5,5	5,4	4,0

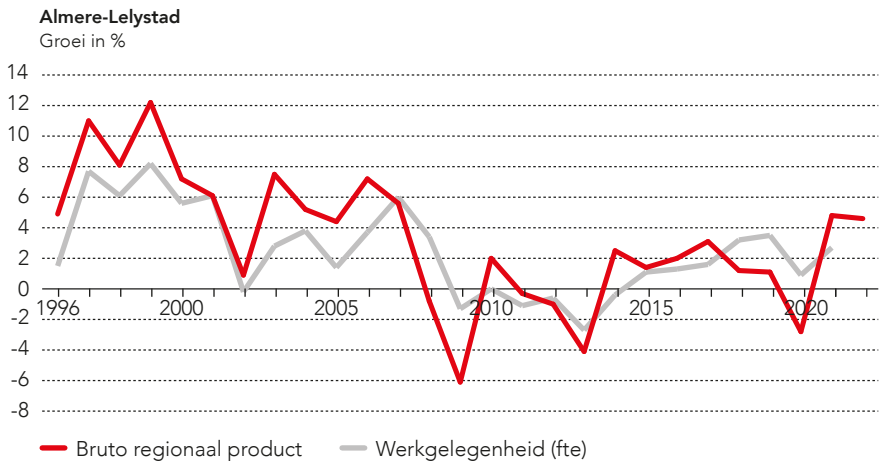
Bron: CBS (bewerking TNO/SEO Economisch Onderzoek)

De economie van Almere-Lelystad

Na een krimp van 2,8 procent in 2020 als gevolg van de beperkende coronamaatregelen, veerde de economie van Almere-Lelystad in 2021 weer krachtig op. Voorlopige cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) wijzen uit dat de economische groei zich in 2022 op een vergelijkbaar tempo handhaaft als in 2021 (zie figuur 2). In vergelijking met andere deelregio's van de MRA was de coronaschok in Almere/-Lelystad relatief beperkt. Dit heeft vooral te maken met de sectorstructuur waarin groothandelsbedrijven en leasebedrijven (onderdeel van sector overige zakelijke dienstverlening) ruim vertegenwoordigd zijn. Deze branches hebben minder last gehad van de coronabeperkingen. Ook profiteren deze sectoren relatief veel van het opveren van de economie in 2021 en 2022.

Figuur 2 laat zien dat de corona-uitbraak in Almere en Lelystad zorgde voor een tijdelijke onderbreking van een periode met aanhoudende economische groei na de kredietcrisis. De werkgelegenheid (het totale arbeidsvolume in fte's) in Almere en Lelystad groeide in 2021 met 2,7 procent en was daarmee het sterkst binnen de MRA.

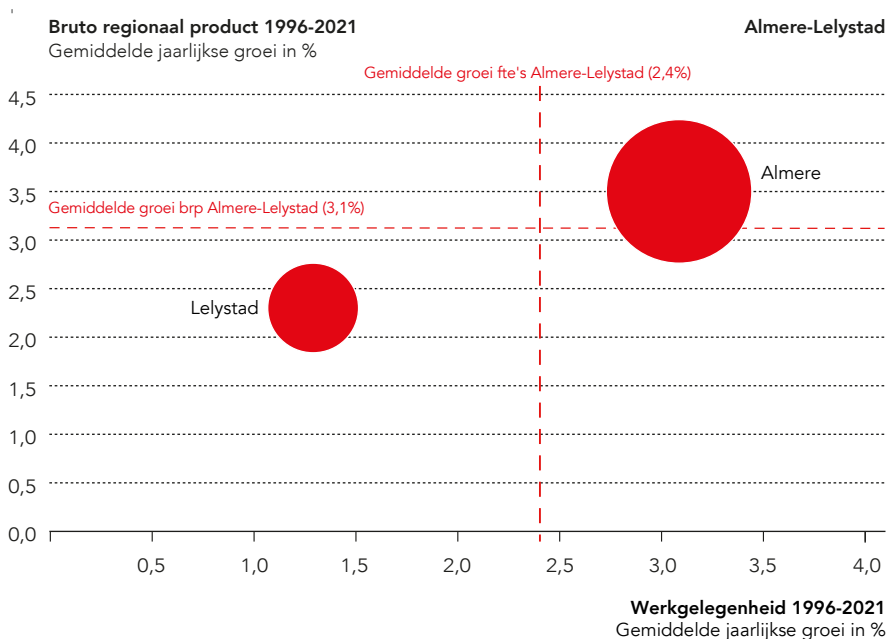
Figuur 2 Stevig herstel na coronajaar 2020

Bron: CBS (bewerking TNO)

Gemiddeld nam de werkgelegenheid in de MRA dat jaar met 2,0 procent toe. Tegelijkertijd kenden Almere en Lelystad een relatief grote bevolkingsgroei in de afgelopen jaren (zie tabel 1). In de periode 2015-2021 groeide de bevolking in Almere-Lelystad gemiddeld met 1,2 procent per jaar (vergeleken met gemiddeld 0,9 procent in de MRA). De relatief grote beschikbaarheid van ruimte voor woningbouw draagt bij aan deze ontwikkeling. Met de bevolking nam ook de (potentiële) beroepsbevolking toe. Daarbij liep de bruto-participatiegraad ook iets op. De omvang van de werkzame beroepsbevolking in Almere en Lelystad is groter dan de totale arbeidsvraag in deze deelregio. De toename van de werkgelegenheid in Almere en Lelystad vertaalt zich daarmee niet één-op-één terug naar een afname van de werkloosheid in beide steden tezamen. In 2021 zette een lichte daling van de werkloosheid in, die

Figuur 3 Grootste economische groei in Almere

* Grootte van bol: omvang brp 2021
Bron: CBS (bewerking TNO)

zich in 2022 voortzette. Daarmee kwam de werkloosheid in Almere en Lelystad tezamen in 2022 uit op 4,0 procent van de beroepsbevolking – net iets boven het gemiddelde in de MRA van 3,9 procent.

Figuur 3 toont hoe de economische omvang en de gemiddelde jaarlijkse groei van het brp en werkgelegenheid zijn verdeeld over Almere en Lelystad. Almere brengt ruim 71 procent van het brp en bijna 70 procent van de werkgelegenheid in de samengestelde deelregio voort. Tezamen hebben Almere en Lelystad een aandeel van 6,0 procent in het brp en 7,5 procent van de totale werkgelegenheid in de MRA. Over de gehele analyseperiode 1996-2021 groeide de economie van Almere gemiddeld sneller dan die van Lelystad.

Economische ontwikkeling per sector

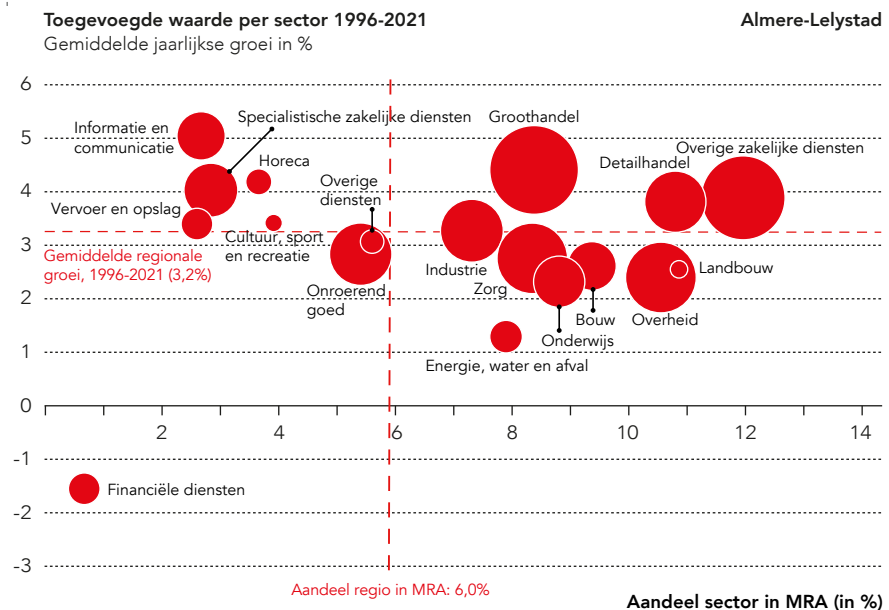
Tussen 1995 en 2021 vormt een divers palet aan dienstensectoren de basis van de economische ontwikkeling van Almere en Lelystad. Groothandel en Overige zakelijke diensten (waaronder autoleasebedrijven) hebben zich daarbij ontwikkeld tot de sectoren die in 2021 het grootste deel van de toegevoegde waarde voortbrengen. Tezamen telt hun omvang op tot ongeveer 30 procent van het brp van Almere en Lelystad. Zorg, Onderwijs, Industrie en Detailhandel zijn daarnaast sectoren die een aanzienlijk deel van de economie van Almere en Lelystad uitmaken en eveneens bedrijfsactiviteiten omvatten die binnen de MRA relatief sterk vertegenwoordigd zijn in deze deelregio. Deze sectoren hebben een hoger aandeel in het totale brp van de MRA dan de 6 procent die Almere en Lelystad hier tezamen van uitmaken. Maar het zijn niet alleen dienstensectoren die tussen 1995 en 2021 zijn gegroeid. Ook de industrie heeft zich in die periode binnen de MRA relatief sterk ontwikkeld in Almere en Lelystad.

Met de uitbreiding van beide steden in de periode 1996-2021 lag de gemiddelde jaarlijkse groei van de toegevoegde waarde van 3,2 procent boven het gemiddelde van de MRA (2,4 procent). Figuur 3 laat zien dat die ontwikkeling breed gedragen is door vrijwel alle sectoren in Almere en Lelystad. Alleen de ontwikkeling van Financiële diensten is sinds het uitbreken van de kredietcrisis in 2008 achteropgeraakt. Dit heeft vooral te maken met de aanpassingen die deze sector sindsdien doormaakt, waarbij activiteiten zich meer zijn gaan concentreren in Amsterdam.

De economie van Almere is ongeveer 2,5 keer groter dan die van Lelystad. Dit gegeven is ook terug te zien in figuur 5, waarin de verdeling van de werkgelegenheid per sector tussen beide steden is weergegeven. Vooral de dienstensectoren zijn sterker geconcentreerd in Almere; Overheid en Industrie zijn meer gelijkmatig verdeeld binnen de deelregio; Landbouw is vooral te vinden rondom Lelystad.

De sectoren Zorg, Overige zakelijke diensten, Detailhandel en Groothandel zijn de grootste werkgevers in Almere en Lelystad. Tezamen bieden zij bijna de helft van alle arbeidsplaatsen binnen de deelregio. Niettemin zijn ook Specialistische zakelijke diensten, Overheid, Bouw, Onderwijs en Industrie belangrijk voor de omvang van de werk-

Figuur 4 Divers palet aan diensten vormt basis economische groei Almere-Lelystad

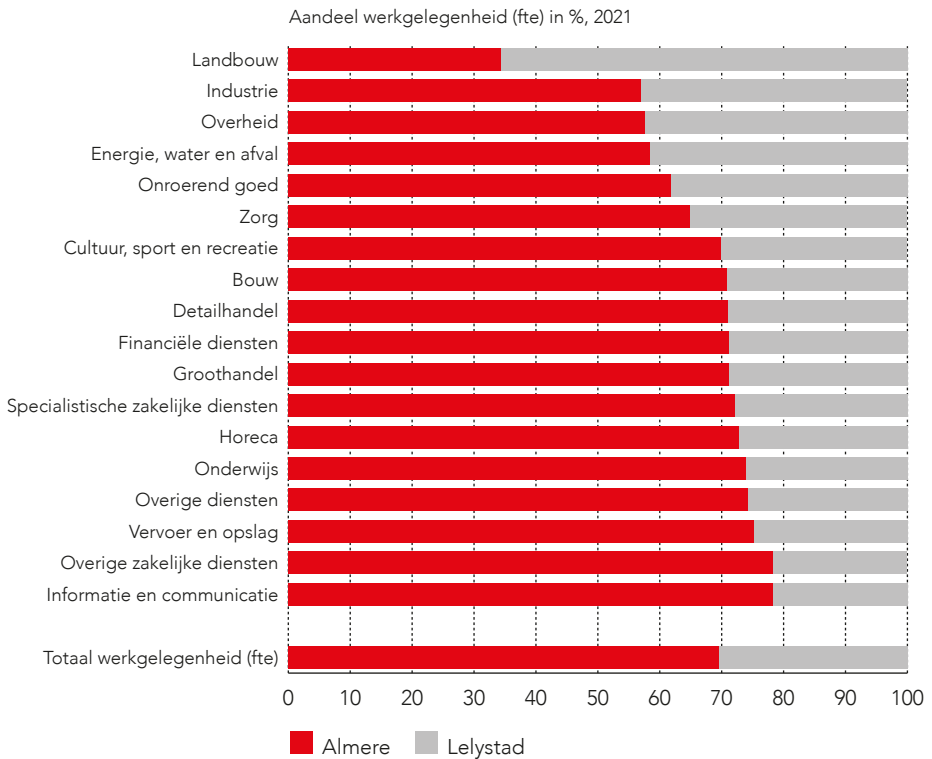
* De bolgrootte (omvang 2021) geeft uitsluitend de verhouding binnen de eigen regio weer. De omvang van de sectoren is zodoende niet vergelijkbaar met die van andere deelregio's.
Bron: CBS (bewerking TNO)

gelegenheid in Almere en Lelystad. Ook in figuur 6 tekent zich af dat met name dit brede palet aan dienstensectoren tussen 1995 en 2021 belangrijk is geweest voor de werkgelegenheidsontwikkeling in deze deelregio.

Forensen (woon-werkverkeer)

Bedrijven en instellingen in Almere en Lelystad boden in 2020 werk aan 115 duizend personen. Het arbeidsaanbod vanuit de werkzame beroepsbevolking van beide steden tezamen telde op tot 154 duizend personen. Per saldo hadden Almere en Lelystad daarmee een netto

Figuur 5 Meeste werkgelegenheid in Almere

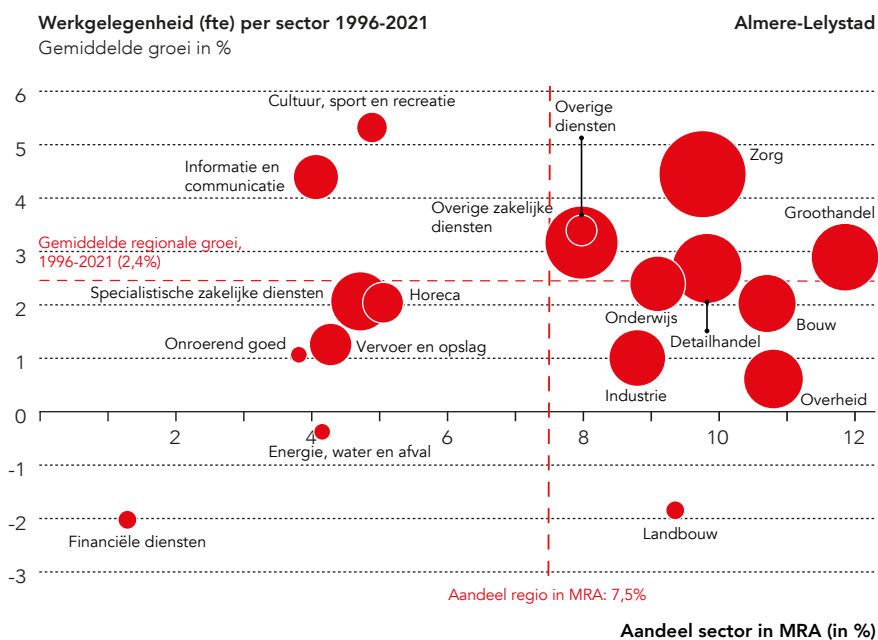

Bron: CBS (bewerking TNO)

uitgaande pendelstroom van 39 duizend personen. De meeste forensen vanuit Almere en Lelystad reisden daarbij voor hun werk naar een plek buiten de MRA. Dit betrof 43 duizend personen; de helft van het totaal aantal uitgaande pendelaars vanuit Almere en Lelystad. Amsterdam en Gooi en Vechtstreek zijn de voornaamste werkplekken binnen de MRA voor forensen vanuit Almere en Lelystad. Ongeveer 68 duizend inwoners van Almere en Lelystad (ruim 44 procent van de werkzame beroepsbevolking) werken in een van beide steden.

Een kaartje met een grafische weergave van de pendelstromen van en naar Almere-Lelystad is te vinden in hoofdstuk 4 (figuur 4.13).

Figuur 6 Dienstensectoren belangrijke werkgevers in Almere-Lelystad

* De bolgrootte (omvang 2021) geeft uitsluitend de verhouding binnen de eigen regio weer. De omvang van de sectoren is zodoende niet vergelijkbaar met die van andere deelregio's.

Bron: CBS (bewerking TNO)